

Beleidsplan Zorg op Veiligheid

obs Anne Frank Papendrecht

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Verantwoording PDCA-cyclus	4
PDCA-cyclus Zorg op Veiligheid – obs Anne Frank	5
Fase: Plan	6
digitaal veiligheidsplan	6
kalender	6
preventie (Sociaal Veiligheidsplan/Anti-pestprotocol)	6
normering	6
meldcode	7
Fase: Do	8
Groepsvorming	8
Pestweek	8
SWPBS	8
Kanjertraining	9
Leerlinggesprekken	9
Interventies	10
Rots & water	10
Burgerschap	10
Groepsbezoeken/collegiale consultatie	11
Fase: Check	12
PBS meting	12
signalering 'Vensters'	12
signalering 'Op school'	12
signalering 'Zien'	12
check ambities	12
leerlinggesprekken	12
Fase: Act	13
Onderwijsbehoeften updaten	13
Interventies	13
Plan van aanpak aanpassen school->groep->leerling	13
verantwoording en dialoog	13
 Bijlage	
Digitaal Veiligheidsplan	14
Zien	15
Vensters PO	16
Leerlingbespreking Gedrag	17
Kijkwijzer	22
PBS-kalender	23
Interventies	25
Analyse meting	26
Voorbeeld Groepsbreedoverzicht	27
Voorbeeld Op School	28
Voorbeeld invullijst ZIEN	29
Overzicht activiteiten Groepsvorming	30
Anti-pestprotocol	31
Stappenplan Meldcode	38

Inleiding

De Veilige School is voor onze schoolorganisatie een belangrijk onderdeel. Wij willen realiseren dat het welbevinden van het kind zodanig positief is dat hij/zij zich in een veilige omgeving kan ontwikkelen en groeien: Stralend en vol vertrouwen, samen aan een kleurrijke toekomst bouwen.

De Rijksoverheid (2020) schrijft dat een veilige omgeving voor scholieren en onderwijspersoneel meer is dan een prettige sfeer op school. Scholen willen incidenten voorkomen. Bijvoorbeeld ongepast gedrag, intimidatie, pesten, diefstal en agressie. Daarom investeren ze in een goede vertrouwensband, prettig klimaat en heldere regels hoe je met elkaar omgaat. Maar ook door op tijd te signaleren en gericht op te treden.

De wet Veiligheid op school (sinds 2015 verplicht) regelt dat scholen in het basisonderwijs zich inspannen om pesten tegen te gaan en de sociale veiligheid op school verbeteren.

In dit beleidsplan staat beschreven op welke wijze wij d.m.v. het PDCA-cyclus vorm geven aan de veiligheid voor onze leerlingen.

Verantwoording PDCA-cyclus

Wij willen opbrengstgericht werken aan een sociaal en veilig leefklimaat voor alle betrokkenen en de kinderen in het bijzonder. Door data te verzamelen vanuit verschillende instrumenten willen zorgen voor borging, continuering en verbetering binnen de school. Cyclisch werken betekent dat steeds opnieuw bepaald wordt aan welke verbetering gewerkt moet worden en welke concrete resultaten wij willen bereiken. Dit proces kan ondersteund worden door gebruik te maken van de PDCA-cyclus (Plan Do, Check Act) van Deming (1986). De PDCA-cyclus wordt binnen scholen in het kader van kwaliteitszorg. Wij willen die kwaliteit bieden, leveren en borgen. Het model bestaat uit vier stappen: Plan – Do – Check – Act. Doordat de cyclus zich herhaalt, leidt het doorlopen van de stappen tot een voortdurende verbetering van de resultaten. De stappen duren binnen de cyclus niet even lang. Wanneer de plan-fase voor de tweede en volgende cyclus aan de orde is, kost deze fase minder tijd omdat het gaat om een aanscherping van de eerder gemaakte plannen. De do-fase omvat een langere periode van uitvoering. De check- en act-fase vinden plaats in een kort tijdsbestek en zijn nauw aan elkaar gerelateerd. bestek en zijn nauw aan elkaar gerelateerd (Kwaliteitskaart SchoolAanZet, 2018) .

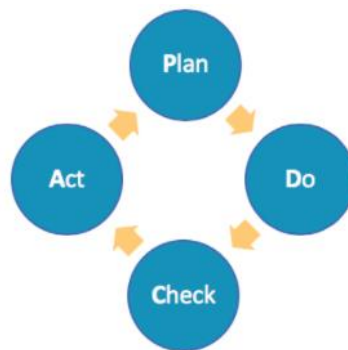
PDCA-cyclus Zorg op Veiligheid – obs Anne Frank

Plan

- digitaal veiligheidsplan
- kalender
- preventie (Sociaal Veiligheidsplan/Anti-pestprotocol)
- normering
- meldcode

Act

- Onderwijsbehoeften updaten
- interventies
- Plan van aanpak aanpassen school->groep->leerling
- verantwoording en dialoog

Do

- groepsvorming
- pestweek
- SWPBS
- Kankertraining
- leerlinggesprekken
- interventies
- Rots & water
- Burgerschap
- gedrag oefenen
- borging
- groepsbezoeken/collegiale consultatie

Check

- PBS meting
- signalering 'Vensters'
- signalering 'Op school'
- signalering 'Zien'
- check ambities
- leerlinggesprekken

Fase: Plan

Voor deze fase zijn de volgende plannen opgesteld die ervoor moeten zorgen dat er een leidraad/houvast waar Zorg op Veiligheid aan opgehangen is:

- Digitaal Veiligheidsplan

Dit plan is op te vragen bij directeur Ben Biesheuvel. In de [bijlage](#) is een passage gevoegd. Dit plan is in 2017 opgesteld om mede het certificaat 'Gezonde School' voor **welbevinden** te mogen ontvangen. In de 2020 is het plan voor drie jaar verlengd.

-kalender

Deze kalender is een leidraad om leerkrachten bewust te maken van de stappen, acties en interventies die nodig zijn om de schoolomgeving middels SWPBS veilig te houden met als doel het welbevinden van iedere betrokkene rondom de Anne Frank te waarborgen.

-preventie (Sociaal Veiligheidsplan/Anti-pestprotocol)

Er kunnen situaties ontstaan waarbij pestgedrag zich voordoet. Voor onze school geldt dat preventie heel belangrijk is. De groep speelt een belangrijke rol. Hoe weerbaarder de groep, hoe kleiner de kans dat pesten voor zal komen. Als een kind een ander kind wil gaan pesten en andere leden van de groep keren zich hiervan af ('waar ben jij nu mee bezig', 'doe even gewoon', 'hou eens op', 'als je zo doet, hoef je even niet meer mee te doen'), voelt het slachtoffer zich sterk en wordt in bescherming genomen door de groep. Je krijgt dan het effect van 'stel je organiseert een oorlog en er komt niemand, dan heb je ook geen oorlog'. Het team van de Anne Frank (en andere betrokkenen) speelt een belangrijke rol in dit geheel. Zij zullen het goede voorbeeld moeten geven en het goede gedrag aan moeten leren, inclusief het stellen en toepassen van grenzen, [zie bijlage](#).

-normering

Met het benoemen van een normering tonen wij onze ambities. In de [checkfase](#) staan meerdere instrumenten waar wij een normering aan hebben gekoppeld.

De normering voor de volgende meetinstrumenten moet min. 80% behaald zijn:

- afname ZIEN > gericht op betrokkenheid en welbevinden
- afname PBS-metingen

Bij de afname van Vensters PO is op bestuursniveau vastgesteld dat alle scholen min. 90% scoren. Deze score is voor ons een ambitie om naar toe te werken. Echter, is het bereiken van deze ambitie afhankelijk van verschillende factoren.

Obs Anne Frank heeft een diverse populatie met leerlingen die grote verschillende sociaal- en/of culturele achtergronden hebben. Daarnaast heeft de school leerlingen die extra aandacht verdienen op het gebied van sociaal- en emotioneel en gedrag. Door in te zetten op een breed scala aan activiteiten ([zie de Do-fase](#)) is onze ambitie om naar de 90% toe te werken.

-meldcode

Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Sinds 1 juli 2013 volgen wij bij een vermoeden van kindermishandeling de 5 stappen van de meldcode:

Stap 1 - In kaart brengen van signalen.

Stap 2 - Overleggen met een collega, contactpersoon en/of het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) of het steunpunt Huiselijk Geweld (SHG)

Stap 3 - Gesprek met de betrokkene(n)

Stap 4 - Afweging maken met betrekking tot huiselijk geweld of kindermishandeling over wat nodig is. Bij twijfel wordt SHG of AMK geraadpleegd.

Stap 5 - Er wordt een beslissing genomen: er wordt zelf hulp georganiseerd of er wordt een melding gedaan. Een volledig uitgewerkte meldcode is op de website van obs Anne Frank terug te vinden.

Het stappenplan is in [de bijlage](#) terug te vinden.

Niet wat beschreven staat, maar doorslaggevend is de dagelijkse communicatie met elkaar. Die bepaalt of de ouders en de leerlingen zich serieus genomen voelen en de school vertrouwen.

Fase: Do

In deze fase worden de activiteiten beschreven die ingezet worden om voor een sociaal- en veilig klimaat te zorgen.

-Groepsvorming

In alle klassen wordt aandacht besteed aan groepsvorming. De eerste periode na de zomervakantie, oftewel de 'Gouden Weken' genoemd, is belangrijk om aandacht te besteden aan het vormen van een groep. Groepen maken altijd een aantal fases door. Deze fases van groepsvorming vinden plaats in elke groep.

In deze fases bepalen de groepsleden bewust en onbewust hoe de groep zich zal gaan gedragen, wie de leiders worden, of er een zondebok aangewezen wordt, enz. Bij elke fase hoort een bepaald verloop. Als je niet zou ingrijpen, volgt dat verloop de wetten van de groepsdynamica.

Door te anticiperen op het verloop, kun je het proces ombuigen ten gunste van een goed groepsklimaat. Dat laatste is noodzakelijk. Een gezellige, goed werkende groep vermindert de kans op probleemgedrag. Met als gevolg dat kinderen in een veilige en een vertrouwde omgeving zich verder kunnen gaan ontwikkelen.

De leerkracht loopt deze fases volgens de PBS-kalender door. Zij maken gebruik van verschillende soorten activiteiten, [zie bijlage](#).

-pestweek

In de periode van de groepsvorming besteden wij ook aandacht aan de 'Anti-pestweek'. De betekenis/bedoeling van de Anti-pestweek is om kinderen bewust te worden/maken van de te nemen stappen bij ongewenst gedrag. Hierbij is goed voorbeeldgedrag en herhaling onontbeerlijk. Er wordt gebruik gemaakt van het volgende boekje:

-SWPBS

School Wide Positive Behavior Support is gericht op het creëren van een omgeving die het leren bevordert en gedragsproblemen voorkomt. Leerlingen weten welk gedrag van ze wordt verwacht. Vanuit gemeenschappelijke waarden (respect, veiligheid, verantwoordelijkheid) bepaalt het schoolteam gezamenlijk welk gedrag van kinderen wordt verwacht.

Voor alle plekken in en om de school worden deze gedragsverwachtingen duidelijk benoemd, visueel gemaakt en aangeleerd, [zie bijlage](#).

Gedrag oefenen

De gedragsverwachtingen worden regelmatig geoefend en herhaald, zodat leerlingen precies weten wat er van hen wordt verwacht. Zo is het makkelijker om het gewenste gedrag te laten zien. Door middel van posters in het gebouw kunt u zien welke gedragsverwachtingen worden geoefend.

De PBS-coördinator draagt mede zorg voor:

1. Het informeren van nieuwe collega's over de PBS
2. Sturing geven aan de borging.
3. Het afnemen van audits op groeps- en schoolniveau.
4. Het team op de hoogte brengen van de ontwikkelingen.
5. Op studiedagen het team informeren over onderwerpen m.b.t. ondersteuning en/of nieuwe ontwikkelingen binnen PBS.
6. Het bijwonen van kenniskring PBS

Belonen en aanmoedigen

Om gedrag structureel aan te moedigen, ontwikkelt de school een beloningssysteem dat door alle medewerkers van de school wordt gebruikt. De verhouding tussen positieve bekrachtiging van gewenst gedrag en het corrigeren van ongewenst gedrag is 4:1. De aandacht voor ongewenst gedrag wordt klein gehouden. Wanneer een leerling zich niet aan een gedragsverwachting houdt, volgt een consequentie. Voor zowel leerlingen als leerkrachten is duidelijk hoe die consequentie er uit ziet.

Borgen

M.b.v. een kalender, [zie bijlage](#), borgen we de ontwikkeling en de groei die we als school hebben ingezet.

-Kanjerttraining (onderbouw)

Op de Anne Frankschool wordt in de onderbouw met KANJER gewerkt. De Kanjertraining is beoordeeld door het NJi als een van de zes beste antipestprogramma's. De Kanjertraining is een training waarmee pesten kan worden aangepakt en het zelfvertrouwen kan worden verbeterd. De Kanjertraining bevordert de sociale interactie; nodigt uit tot kritische meningsvorming; is gericht op ontwikkeling van eigen identiteit; bevordert activiteiten waarbij de buitenwereld wordt betrokken en besteedt aandacht aan conflicthantering.

-Leerlinggesprekken (vertrouwenspersoon)

De vertrouwenspersoon heeft als taak om signalen van ouders, leerlingen en/of leerkrachten op te vangen/aan te horen, in gesprek te gaan en waar nodig hen de weg te wijzen hoe te handelen. Het is geenszins de bedoeling dat de problemen worden opgelost. Het kan zijn dat hij u verwijst naar een vertrouwenspersoon van de JGZ of naar een andere instantie die de betrokkene verder kan helpen. Het is belangrijk te weten, dat de klacht vertrouwelijk behandeld wordt.

Daarnaast kunnen leerkrachten d.m.v. eigen observaties een gesprek aanvragen voor een leerling. Ouder(s)/verzorger(s) worden hierover geïnformeerd. Het doel van een kindgesprek is het kind de ruimte en gelegenheid geven om zich te kunnen uiten zonder dat er een waardeoordeel is. Deze gesprekken worden vertrouwelijk behandeld.

-Interventies

Door te werken met SWPBS hebben de leerkrachten een scala aan interventies die zij in kunnen zetten bij herhaaldelijk ongewenst gedrag.

80% van de groep beschikt over de *vaardigheden* om de zich volgens de normen en waarden van de klas en school te gedragen. De leerlingen die hier meer sturing in hebben, worden door de leerkracht daarin ondersteund. In de [bijlage](#) zijn interventies beschreven die kunnen worden ingezet met als doel de veiligheid voor iedereen te waarborgen.

-Rots & water

Onder begeleiding van een gediplomeerde Rots & Water docent worden kwetsbare leerlingen ondersteund in o.a. het weerbaar worden, het opkomen voor jezelf, aangeven wat jij belangrijk vindt, enz. Deze leerlingen krijgen gedurende enkele weken trainingen. Ouders geven hier toestemming voor.

-Burgerschap

Obs Anne Frank staat voor een nauwe samenwerking van kinderen, leerkrachten en ouders. Er moet sprake zijn van een gevoel waar met oog en oor voor elkaar; voor iedereen, aan de toekomst van het kind wordt gewerkt. Ons onderwijs richt zich op zowel kwalificatie, socialisatie en op persoonsvorming. Vragen over goed onderwijs kunnen het beste beantwoord worden in relatie tot wat men er mee wil bereiken.

De school is een belangrijke plaats voor kinderen. Het biedt leerlingen onderwijs in de eerste jaren van hun leven. Ze leren wie ze zijn en wat ze belangrijk vinden en komen in contact met allerlei overtuigingen. Op school verwerven zij kennis en maken zij kennis met leeftijdsgenoten. Zowel kennisaspecten (kwalificatie) als het ontwikkelen van sociale vaardigheden en het inzicht hebben in sociale verhoudingen (socialisatie) zijn hierbij van belang. Kinderen leren na te denken over wat goed of fout is en welke argumenten hieraan ten grondslag liggen.

Door te reflecteren op gemaakte keuzes leren ze zichzelf en de waarden die ze belangrijk vinden steeds beter kennen (persoonsvorming). Wij willen bijdragen aan de ontwikkeling om een goed mens te worden.

Onderwijs en opvoeding hebben hier een belangrijke taak te verrichten, waarbij we niet uit het oog mogen verliezen dat de verantwoordelijkheid hiervoor niet louter bij het gezin of de school ligt, maar dat ook de samenleving zelf een pedagogische verantwoordelijkheid draagt (Biesta, 2015).

Levensbeschouwelijke identiteit

Levensbeschouwelijke vorming is verweven in het onderwijs. We zien een sterke relatie tussen levensbeschouwelijke vorming, sociaal-emotionele ontwikkeling en burgerschap met sociale cohesie. We zien dat kinderen op een goede wijze met elkaar leren om te gaan en dat ze respect ontwikkelen voor de mening en visie van anderen.

Sociale en maatschappelijke ontwikkeling

Wij bieden structureel en systematisch aandacht aan de sociale en maatschappelijke ontwikkeling van de kinderen. De kinderen leren goed voor zichzelf te kunnen zorgen en goed te kunnen omgaan met de mensen en de wereld om hen heen.

De school besteedt structureel en systematisch aandacht aan de sociale en maatschappelijke ontwikkeling van de leerlingen. Dit gaat gepaard door met elkaar zorg te dragen voor een veilige leefomgeving.

Actief Burgerschap

"It takes a village to raise a child", is een oud Afrikaans gezegde waarmee bedoeld wordt dat bij het opvoeden en leren van kinderen alle mensen in de directe omgeving van het kind betrokken zijn. Het is dus de hele gemeenschap uit de omgeving die allemaal invloed hebben op de ontwikkeling van kinderen. Ouders dragen niet langer alleen de verantwoordelijkheid voor de opvoeding. School gaat dan ook niet meer alleen om leren (kwalificatie), maar ook om het ontwikkelen van sociale vaardigheden en het inzicht hebben in sociale verhoudingen en inzicht in jezelf.

Leren doe je overal en is niet meer gebonden aan tijd en plaats. Ondanks dat we focus op de kernvakken hebben gelegd, streven we bij wereldoriëntatie naar 'het kind als wereldburger'; Anne Frank is ons grote voorbeeld. Door betekenisvolle onderwerpen en leeractiviteiten te kiezen, werken wij als school in de wereld.

-groepsbezoeken/collegiale consultatie.

De groepsbezoeken en de collegiale consultaties moet er toe leiden dat leerkrachten van en met elkaar leren. Het doel is dat de collega's elkaar bevraagt, ondersteunt en begeleidt om ons onderwijs zodanig in te vullen dat er weinig ruimte komt voor ongewenst gedrag. De omgeving en het leerkrachtgedrag is hierin bepalend.

Fase: Check

-PBS meting

Voor de borging van PBS houden wij gedurende een schooljaar meerdere metingen. Deze metingen zijn gekoppeld aan eerder aangeleerde en/of nieuwe gedragsverwachtingen. Met de uitkomsten kunnen we nagaan op welke plek binnen school actie ondernomen moet worden. De meting wordt door de PBS-coördinator geanalyseerd, geëvalueerd met team en directie en waar nodig aangepast. In de [bijlage](#) is een voorbeeld gevoegd van een meting.

-signalering 'Vensters'

Twee keer per jaar vullen de leerlingen van groep 6 t/m 8 anoniem en online Vensters PO in. De leerlingen beantwoorden vragen die o.a. met sociale veiligheid hebben te maken. De waardering is een 4 – of een 5-puntsscore. De uitkomst is groepsbreed, [zie bijlage](#). Wanneer een score lager is dan 80% zal er actie ondernomen worden.

-signalering 'Op school'

Twee keer per jaar vullen de leerlingen de leerling- en de Sociaal Veiligheidslijst in, [zie bijlage](#). De leerlingen vullen deze lijsten vanaf groep 5 digitaal en zelfstanding. Groep 4 vult de lijst op papier in. De leerlingen geven, individueel, aan hoe zij zich op school en thuis voelen. De leerlingen beantwoorden vragen als: 'Als ik aan mijn klasgenoten denk', 'In de kleine pauze', 'Als ik aan school denk' of 'Als ik extra hulp nodig heb'. Naast het aanvinken van een smiley kunnen de leerlingen ook verdere uitleg geven over het ingevulde antwoord. De vertrouwenspersoon screent deze lijsten en onderneemt wanneer nodig actie.

-signalering 'Zien'

Twee keer per jaar (oktober en maart) vullen de leerkrachten de lijst *welbevinden* en *betrokkenheid* van ZIEN in, [zie bijlage](#). De leerkrachten kijken met hun 'brii' hoe de leerling zich in de klas beweegt. Deze zienswijze wordt a.d.h.v. een vragenlijst vastgelegd. De vertrouwenspersoon screent deze lijsten en onderneemt wanneer nodig actie, zie taak vertrouwenspersoon (hierboven reeds beschreven). Leerlingen die onvoldoende scores (een oranje of een rood vakje) worden met de leerkracht besproken, waar nodig wordt een gesprek gearrangeerd. Leerlingen die op andere sociale competenties uitvallen, kunnen gekoppeld worden aan een interventie (een plan) die vanuit Op School opgesteld kan gaan worden.

-check ambities

Zie toelichting [fase: Plan](#)

-leerlinggesprekken

De leerkracht houdt a.d.h.v. observaties zicht op het leerling. Waar nodig gaat de leerkracht met een leerling in gesprek. Na een gesprek kan een leerkracht:

- overleggen met een collega.
- bespreken met de vertrouwenspersoon of interne begeleider.
- ouders informeren.
- leerling verwijzen naar de vertrouwenspersoon.

Fase: Act

-Onderwijsbehoeften updaten

De leerkracht updatet na de afnames van ZIEN (okt./mrt) /Cito jan./mrt.) min. 2x per jaar de onderwijsbehoeften. Het overzicht van de onderwijsbehoeften is voor de leerkracht, collega's en mogelijke invallers in de dagmap aanwezig.

-interventies

- De vertrouwenspersoon komt op een aantal momenten in 'actie':
 1. Na de afname van ZIEN in oktober en maart (door de leerkracht) worden de resultaten geanalyseerd. Waar nodig gaat de vertrouwenspersoon met de leerkracht in gesprek. Acties of interventies worden besproken.
 2. Er wordt na deze afname in kaart gebracht hoe de ontwikkeling is, [zie bijlage](#).
 3. Na de afname van Op School (door de leerling) worden de resultaten geanalyseerd. Waar nodig gaat de vertrouwenspersoon met de leerkracht in gesprek. Acties of interventies worden besproken.
 4. Ouders vragen om een gesprek voor hun kind.
 5. De leerkracht vraagt of er een gesprek kan plaatsvinden met een leerling.
- Voorbeeld Actieplan VensterPO, Er wordt na deze afnames in kaart gebracht hoe de ontwikkeling is, [zie bijlage](#)
- Leerlingbespreking GEDRAG, [zie bijlage](#).

-Plan van aanpak: aanpassen school->groep->leerling

De uitkomsten van de metingen kunnen ertoe leiden dat een plan van aanpak op het gebied van school, groep en/of individu aangepast moet worden. Hiervoor wordt ook gebruik gemaakt van collegiale consultatie en teambesprekingen.

-verantwoording en dialoog

De ontwikkeling op het gebied van de Zorg voor Veiligheid wordt op de volgende wijze verantwoord:

- De MR wordt over de stand van zaken/ ontwikkelingen op de hoogte gesteld.
- De ouders worden middels een nieuwsbrief geïnformeerd. Tevens hebben zij de mogelijkheid om bij vragen contact op te nemen met de directeur.
- Tijdens reviewgesprekken wordt de "Veiligheidsmeting" besproken.

Bijlage – Digitaal Veiligheidsplan

Digitaal Veiligheidsplan

Overzicht aandachtspunten sociale veiligheid

2017-02-13 07:42

Een veilige school is een school waar leerlingen en personeel met plezier leren en werken en waar zij zich zo goed mogelijk kunnen ontwikkelen.

Naam school:	obs Anne Frank
Locatie:	Papendrecht
Functie beheerder Digitaal Veiligheidsplan:	adjunct-directeur

Bijlage – Voorbeeld ZIEN

Groep - oktober 2020

oktober 2019

	96%	96%
	100	56
	79	41
	100	49
	49	100
	100	100
	100	100
	100	100
	100	100
	100	100
	100	100
	100	72
	100	100
	100	72
	100	100
	68	72
	100	72
	100	70
	100	100
	100	100
	79	100
	58	70
	68	60
	100	100
	49	100
	67	100

	ST	WB
	96%	96%
	100	56
	58	41
	68	41
	49	70
	40	41
	100	100
	100	41
	48	72
	100	100
	100	100
	50	100
	68	100
	100	70
	58	41
	58	41
	100	56
	58	72
	67	38
	40	41
	100	100
	100	56
	67	41
	38	41
	67	100

Het beeld van de groepen geeft aan dat het gemiddelde van oktober 2020 van 80% voor welbevinden en betrokkenheid is behaald.

Enkele leerlingen hebben voor welbevinden en/of betrokkenheid een lage score. Wat kan een actie hierop zijn?

1. Leerkracht gaat in gesprek met de vorige leerkracht van de groep.
2. Leerkracht gaat na wat hij/zij nodig heeft om het desbetreffende kind te kunnen ondersteunen (of zichzelf).
3. Wat heeft het kind nodig?
4. A.d.h.v. het stappenplan leerlinganalyse wordt het kind besproken.

Bijlage – Voorbeeld passage Actieplan Vensters PO

Acties n.a.v. deze evaluatie en analyse:

Schoolbrede actie:

- De gedragsverwachting ‘Vriendelijk voor elkaar zijn’ wordt schoolbreed ingezet, nadat kinderen hebben aangegeven dat er onderling onvriendelijk wordt gedaan. Dit houdt in:
 1. Dat de gedragskaart onder de aandacht wordt gebracht.
 2. De leerkracht goed voorbeeldgedrag laat zien.
 3. Kinderen *groot* beloond wordt met een token.
 4. Kinderen die onvriendelijke gedrag laten zien, worden gestraft met de regel *Voor groot en klein moet ik aardig zijn*.
- De vertrouwenspersoon bespreekt n.a.v. de uitkomsten hoe de stand van zaken is per groep. Waar nodig worden interventies (individuele gesprekken) met kinderen gevoerd.
- Uit de vragenlijst komt naar voren dat kinderen **niet** het gevoel hebben dat men het fijn vindt als diegene op school is. Wij willen nagaan of ons leerkrachtgedrag hier invloed op kan hebben (zie indicator 1.2 van KPO). Het kind moet het gevoel krijgen dat:
 1. ‘Ik tel mee.’
 2. ‘Ik word gehoord.’
 3. ‘Er wordt naar me geluisterd.’

Dit kunnen we ondervangen door bijv. de KANJER te benoemen of complimenten uit te delen.

Klasgerichte actie:

Vanuit de analyse van Thermometer “Veilige School” en van Vensters komt naar voren dat er ontwrichting heeft plaatsgevonden in groep Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Leeftijdsgebonden gedrag
- Nieuwe leerlingen (groepsdynamica/Hiërarchie)
- Ontwikkeling van het individu
- Invalleerkracht vanwege zwangerschap
- Minder positief groepsklimaat

Plusplunt:.....

De vertrouwenspersoon neemt met de leerkrachten de analyse en evaluatie door. Met elkaar wordt een actieplan opgezet. Het hoofddoel moet zijn: **GROESPVORMING**.

Middelen:

- PBS
- Groepsvormende activiteiten
- Klassenmanagement
- Structuur/duidelijkheid
- Gehoord en gezien worden

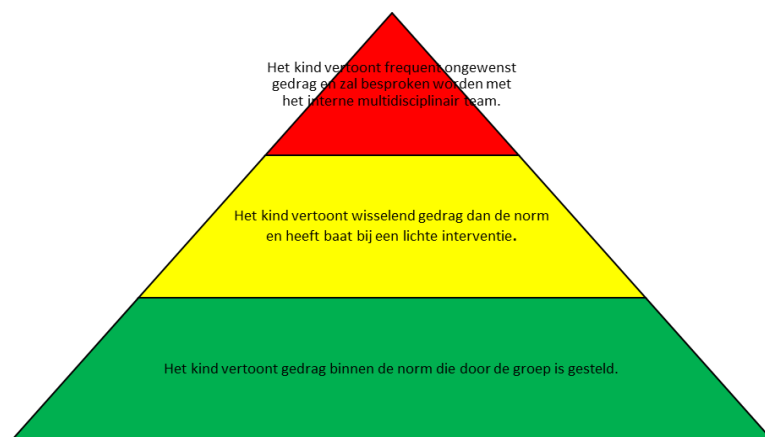
Bijlage – Leerlingbespreking GEDRAG

Doel: een stappenplan waarbij leerkrachten weten wat zij moeten doen wanneer een kind frequent ongewenst gedrag vertoont.

Middel: Door te werken met een format, waarbij het een automatisme wordt om in een cyclus gedragsproblematiek te doen bespreken met een *multidisciplinair team*.

Om dit doel te bereiken zullen we als team in moeten zetten op de kwaliteit die reeds aanwezig is:

1. Veel kennis;
2. Interventies vanuit PBS;
3. Open en een betrokken cultuur;
4. Goede samenwerking en
5. Het stellen van vragen.

Piramide 'gedragsondersteuning obs AFS'

De verschillende fases binnen het stroomschema met toelichting:

Voorwaarde: de leerkracht heeft in oktober en maart ZIEN/Vensters ingevuld.

1. *Signalering*

1. De leerkracht heeft zijn observaties bij ZIEN ingevuld.
2. De vertrouwenspersoon bekijkt de ingevulde lijsten.
3. De vertrouwenspersoon informeert de leerkracht wanneer een leerling in het **rood** staat voor *welbevinden* en *betrokkenheid*.
4. De leerkracht gaat naar de volgende fase.

2. Analyse

De leerkracht analyseert de volgende vragen om meer inzicht te krijgen in de gedragsproblematiek van het kind:

- Wat laat het kind zien?
- Waar loop je tegen aan?
- Waar doet het probleem zich voor?
- Hoe vaak is het probleem zichtbaar?
- Wanneer doet het probleem zich voor?
- Wat heb je al gedaan?

De leerkracht maakt gebruik van:

1. Open observaties
2. ABC-formulier
3. Kijkwijzer Ecologie van het kind
4. Interviewvragen probleemgedrag
5. G-schema (met kind)

Punt 2, 3 en 4 zijn terug te vinden op de *OneDrive – Team Obs Anne Frank – PBS – inzicht in gedrag*

Uit deze analyses zal meer inzicht zijn in de gedragsproblematiek.

In deze fase wordt de leerling met het multidisciplinair team besproken. De analyse wordt met het m.t. gedeeld. Er vindt een eerste aanzet plaats tot het bepalen van een ondersteuningsbehoefte.

3. De juiste hulpvraag vaststellen om de ondersteuningsbehoeften te kunnen ondersteunen.

Voorwaarde: het moeten haalbare doelen zijn.

Uitgangspunt:

- Wat heeft het kind/leerkracht nodig?
- Hoe gaan we elkaar hierin ondersteunen

De leerkracht gaat in gesprek met de gedragsspecialist/vertrouwenspersoon om een hulpvraag te formuleren met het juiste **werkwoord**.

Bijv.: Het **bieden** van structuur door.....

In deze fase wordt met het team een leerlingbespreking gehouden; doel = informeren/ervaring uitwisselen

4. Informeren

De leerkracht informeert de directeur om vervolgens een afspraak te maken met de ouder(s)/verzorger(s) van het kind. Met de gedragsspecialist worden ze geïnformeerd de situatie en nemen we hen mee in het vervolg van de acties.

Ouder(s)/verzorger(s) moeten meegenomen worden in de uitvoering door:

- Ze informeren over de situatie + het tekenen van het plan.
- Het delen van informatie; wellicht met tips.
- Ze op de hoogte te houden van de vorderingen.
- Ze uit te nodigen voor een (eind)evaluatie.

5. Actie

Het inzetten van de interventie:

- Interventiemapje
- PBS-interventiewaaijer

Stroomschema **Plan van gedrag**

Praatplan: Plan van gedrag

Informatieoverdracht met het doel om het gedrag te doen verbeteren

Kind :

Leeftijd :

Groep :

Datum :

Wat zijn de sterke punten van uw kind?

Welk gedrag willen wij verbeterd zien?

Hoe willen wij het gedrag doen verbeteren?

Welke spreken we af bij geen verbetering?

Welke beloning verdient het kind?

Hoe houden we elkaar op de hoogte?

Wat kunnen wij van de ouder(s)/verzorger(s) verwachten?

Wanneer plannen we de evaluatie?

Handtekening ouder(s)/verzorger:

Handtekening leerkracht

.....

.....

Datum:

Plaats :

leerlingbespreking: Plan van gedrag

Informatieoverdracht met het doel om elkaar te informeren en ervaringen uit te wisselen.

Kind :

Leeftijd :

Groep :

Datum :

Wat is de situatie?

Wat is je ondersteuningsvraag?

Wat heb je er al aan gedaan?

Wat wil je bereiken?

Wat zijn de positieve en/of belemmerende factoren?

Bijlage – Kijkwijzer ‘Een les in goed gedrag’

Stap	Inhoud	Zichtbaar?
1	De leerkracht geeft het goede voorbeeld	
1.1	De leerkracht informeert de groep over wat er gaat gebeuren	
1.2	De leerkracht geeft de opdracht: ‘kijk, wat doe ik?’ De leerkracht laat het gedrag zien.	
1.3	De leerkracht bespreekt na: ‘wat zie je me doen’? Waarom is dat goed?	
2	De leerkracht doet het fout (altijd door leerkracht!)	
2.1	De leerkracht informeert de groep over wat er gaat gebeuren	
2.2	De leerkracht geeft de opdracht: ‘kijk, wat doe ik?’ De leerkracht laat het verkeerde gedrag zien.	
2.3	De leerkracht bespreekt na: ‘wat doe ik nou fout, waarom is dat fout?’	
3	De leerkracht geeft het goede voorbeeld	
3.1	De leerkracht informeert de groep over wat er gaat gebeuren	
3.2	De leerkracht geeft de opdracht: ‘kijk, wat doe ik?’ De leerkracht laat het gedrag zien.	
3.3	De leerkracht bespreekt na: ‘wat zie je me doen’? Waarom is dat goed?	
4	De leerlingen gaan oefenen	
4.1	De leerkracht informeert de groep over wat er gaat gebeuren	
4.2	Een leerling krijgt de opdracht het goede voorbeeld te laten zien.	
4.3	Nabespreken: ‘Wat doet de leerling, waarom is dit goed?’	

Bijlage – PBS-kalender 2020/2021

Augustus

- 28 Informeren “Kijkwijzer: aanleren goed gedrag.” + informeren kernpunten van PBS AFS
- 31 groepsvorming: Forming

September

- 31 aug. t/m 11
 - gedragsverwachting: herhaling *binnenkomst, trap, kapstok, wc, plein, verlaten school* +
 - gedragsverwachting: zit-, werk- en luisterhouding en vriendelijke zijn
- 7 groepsvorming: Norming
- 21 Week tegen Pesten: Samen aan zet!
- 28 uitgave incidentenformulier: wc/trap/kapstok/plein/klas + monitor gedragsverwachting **We zijn vriendelijk voor elkaar!**

Oktober

- 5 groepsvorming: Storming + invullen ZIEN! en Vensters (Iln.)
- 13 presentatie PBS – ouders
- 14 checklist: Is je klas een groep?

HERFSTVAKANTIE

- 26 audit van de herhaalde gedragsverwachtingen september
- 27 groepsvorming: Performing

November

- 2 Aanleveren casus vanuit de groep + analyse (voor de leerlingbespreking) + aanleren nieuwe gedragsverwachting?
- 11 Leerlingbespreking

KERSTVAKANTIE

Januari

- 3 gedragsverwachting: herhaling binnenkomst, leswisseling, zit- en luisterhouding, werkhouding herhalen gedragsverwachting trap, kapstok, wc, plein
- 18 uitgave incidentenformulier: wc/trap/kapstok
- 25 audit van de herhaalde gedragsverwachtingen

Voorjaarsvakantie

Maart

- 1 invullen ZIEN! + Vensters (Iln.)
- 8 Aanleveren casus vanuit de groep + analyse (voor de leerlingbespreking)

17 Leerlingbespreking

22 Aanleren gedragsverwachting: (nog te kiezen)

April

5 monitor gedragsverwachting:..... (nog te kiezen)

Meivakantie

Mei

10 gedragsverwachting: herhaling *binnenkomst, trap, kapstok, wc, plein, verlaten school*

25 uitgave incidentenformulier: wc/trap/kapstok/plein/klas

Juni

28 groepsvorming: Adjourning

Bijlage – [Interventies](#) bij ongewenst gedrag

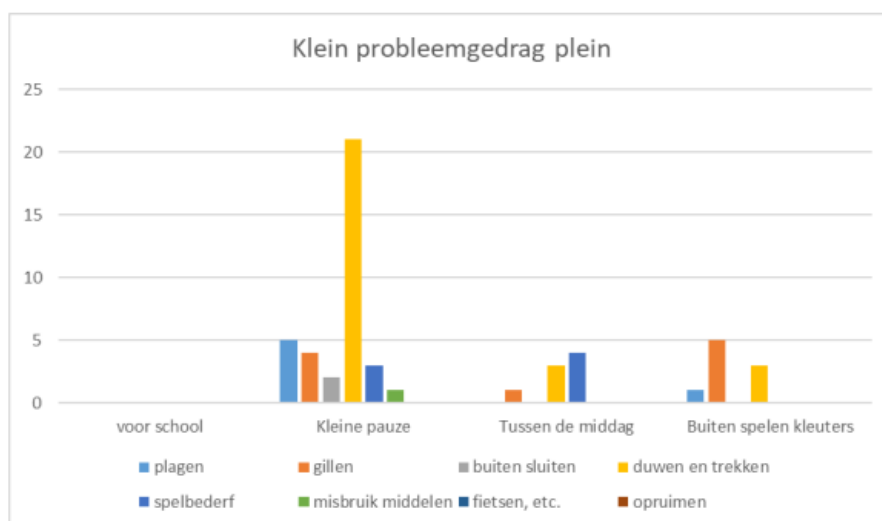
Overzicht van aangeboden interventies

1. Check in check out (CICO)
2. Goed gedrag kaartjes
3. Gedragscontracten
4. Zelfmanagement
5. Eerste-stappenprogramma
6. Interventies specifieke leerlingen
7. Reactieprocedure
8. Vaststellen onverenigbaar gedrag
9. Escalatie van gedrag
10. Twee minuten regel
11. Concreet taalgebruik toepassen

Inhoudsopgave Interventieboekje 'Ongewenst gedrag' - obs Anne Frank. Boekje is op te vragen bij de Sociaal Veiligheidscoördinator.

Bijlage – Analyse meting

Analyse en evaluatie probleemgedrag PLEIN-januari 2020

Evaluatie

- Een aandachtspunt is het duwen en trekken tijdens een zelfbedacht spel en de voetbal.

Actie (voorstel)

- Gesprek met de groep: Welk spel speel je en hoe speel je het spel?

Bijlage – Voorbeeld Groepsbreedoverzicht

Evaluatie/analyse

Vensters 2019-2020

Hoe tevreden zijn leerlingen over de school in 2019-2020, uitgesplitst naar vraag?

Over de school	Gemiddeld cijfer	
Hoe vind je het op school?		7,7
Hebben jullie een leuke klas?		6,6
Vind je het leuk om met de kinderen in jouw klas om te gaan?		7,3
De lessen op school	Gemiddeld cijfer	
Ben je tevreden over wat je leert op deze school?		8,6 (10% antwoordt "weet ik niet" *)
Vind je de regels op school duidelijk?		8,5 (16% antwoordt "weet ik niet" *)
Ben je tevreden over de uitleg van je juf of meester?		8,5 (9% antwoordt "weet ik niet" *)
Vertelt je juf of meester je duidelijk wat je goed of fout doet?		8,7 (16% antwoordt "weet ik niet" *)
Helpt je juf of meester je goed als dat nodig is?		8,7 (10% antwoordt "weet ik niet" *)

Passage Evaluatie/analyse VenstersPO - obs Anne Frank. Inhoud is op te vragen bij de directeur/ Sociaal Veiligheidscoördinator.

Bijlage – Voorbeeld leerling- en Sociaal Veiligheidslijst Op School

Leerlinglijst

vorige leerling
vragenlijst leerling
volgende leerling

Leerlinglijst ?	
Nr	Hoe voel ik mij meestal?
1	Als ik op sta
2	Als ik aan school denk
3	Als ik aan mijn klasgenoten denk
4	Als ik aan mijn juffrouw of meester denk
5	Als ik het klaslokaal binnen kom
6	Als ik aan de jongens in de klas denk
7	Als ik aan de meisjes in de klas denk
8	In de kleine pauze
9	Tijdens overblijf
10	Als ik naar huis ga
11	Als ik aan mijn ouders en broers of zussen denk
12	In het weekend
13	Als de juffrouw of de meester iets aan het uitleggen is
14	Tijdens rekenen
15	Tijdens spelling/ dictee
16	Als ik hardop moet lezen in de klas
17	Als ik de beurt krijg in de klas
18	Als ik moet beginnen met werken
19	Als ik iets niet begrijp of fouten maak

Sociaal Veiligheidslijst

Veiligheid ?			
Nr	Stelling	Antwoord	Toelichting
1	Ik lach sommige kinderen uit		
2	Ik sluit sommige kinderen buiten. Zij mogen niet meespelen met ons		
3	Ik stuur sommige kinderen met de telefoon of computer onaardige berichten		
4	Ik scheld sommige kinderen uit		
5	Ik doe sommige kinderen pijn		
Nr	Stelling	Antwoord	Toelichting
6	Ik word door sommige kinderen uitgelachen		
7	Ik mag met sommige kinderen niet meespelen		
8	Ik word door sommige kinderen uitgescholden		
9	Ik krijg online vervelende berichten via de telefoon of computer van andere kinderen		
10	Er zijn leerlingen die mij expres pijn doen		
Nr	Stelling	Antwoord	Toelichting
11	Ik vertel het aan de leerkracht als ik gepest ben		
12	Ik vertel het aan mijn ouders als ik gepest ben		
13	Door wie word je gepest		

Bijlage – Invullijst ZIEN voor de leerkracht

Heeft plezier in het schoolwerk (de kernvakken). ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Gaat geconcentreerd op in het werk op school (kernvakken). ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Toont belangstelling voor de kernvakken. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Toont doorzettingsvermogen bij de kernvakken. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Komt opgewekt over. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Maakt een vitale, levenslustige indruk. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Komt ontspannen en open over. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Gaat graag naar school. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Stapt uit eigen beweging op anderen af. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Heeft duidelijk een eigen inbreng tijdens gezamenlijke activiteiten. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Vertelt uit zichzelf in de groep. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Spreekt uit eigen beweging met andere kinderen. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Sluit makkelijk een compromis met een medeleerling. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Staat open voor nieuwe plannen, ideeën en activiteiten. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Laat een eigen werkwijze of eigen idee makkelijk los. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Toont veerkracht. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Zegt wat het ergens van vindt. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Komt verbaal voor zichzelf op. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Maakt eigen keuzes. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Regelt eigen zaken. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Praat niet voor zijn beurt. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Denkt na voor het iets onderneemt, heeft controle over eigen gedrag. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Eist weinig aandacht op. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Houdt zich aan de regels. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Luistert met aandacht naar wat anderen zeggen of vertellen. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal
Toont belangstelling voor wat anderen vinden en zeggen. ①	☐ Dit klopt niet	☐ Dit klopt een beetje	☐ Dit klopt redelijk	☐ Dit klopt helemaal

Bijlage – Voorbeeld overzicht activiteiten Groepsvorming

	A	B	C
1	Groepsvorming groep 6		
2			
3	week 1		
4			
5	<i>maandag</i>	Wie ben ik? + kris kras	
6	<i>dinsdag</i>	Levend memory + in een rij staan (bijv. leeftijd)	
7	<i>woensdag</i>	moordenaartje	
8	<i>donderdag</i>	dobbelen + buiten: letters en vormen leggen + lopen door de klas	
9	<i>vrijdag</i>	duo-tekenen + zoek woorden uit een woord	
10			
11	week 2		
12			
13	<i>maandag</i>	over de streep + galgje	
14	<i>dinsdag</i>	Wie ben ik? Deel 2 (met kaartjes) + Wat is er weg in de klas?	
15	<i>woensdag</i>	Bluffertje (vertellen waar je goed in bent)	
16	<i>donderdag</i>	rondo verhaal + spiegelen	
17	<i>vrijdag</i>	geblinddoekt toren bouwen + Hoeveel in de rij?	
18			
19	week 3		
20			
21	<i>maandag</i>	De bom (leerlingen geven voorwerp door, 1 zegt BOM, leerling met voorwerp in de hand is af) + klassenquiz	
22	<i>dinsdag</i>	zeeslag + memory op het bord	
23	<i>woensdag</i>	Wie heeft de pet van?	
24	<i>donderdag</i>	In tweetallen vragen beantwoorden + vriezen en dooien (in een kring verstijft staan...5 lichaamsdelen ontdooien op n	
25	<i>vrijdag</i>	woordenketting met een samengesteld woord (in viertallen) nieuw woord met maken met het tweede woord: deurbel -	
26			
27	week 4		
28			

Anti-pest protocol Of Sociaal Veiligheidsplan

OBS Anne Frank

Papendrecht 2018-

2019

INLEIDING

Wat is pesten? Op de site van het Nederlands Jeugd Instituut staat het volgende:

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Relatief nieuwe manieren van pesten zijn het digitaal en mobiel pesten. Kinderen of jongeren gebruiken dan het internet (bijvoorbeeld pesten via het chatten) of pesten elkaar door vervelende berichten via de mobiele telefoon te sturen.

- *Lindenberg, S. et al. (2005) Pesten. Over daders, slachtoffers, dader/slachtoffers en niet-betrokken leerlingen. In: Kind en adolescent, Jaargang 26, nr.3 05/09/2005 aug. 2005, pag.305-317.*
- *Currie, C. et al. (2012) Social determinants of health and well-being among young people. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study: international report from the 2009/2010 survey. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe*

Het Anti-pestbeleid op de Anne Frank kent drie componenten:

1. Preventie (inclusief het aanleren van positief gedrag)
2. Voorbeeldgedrag
3. Sancties

Voor onze school geldt dat preventie heel belangrijk is. De groep speelt een belangrijke rol. Hoe weerbaarder de groep, hoe kleiner de kans dat pesten voor zal komen. Als een kind een ander kind wil gaan pesten en andere leden van de groep keren zich hiervan af ('waar ben jij nu mee bezig', 'doe even gewoon', 'hou eens op', 'als je zo doet, hoef je even niet meer mee te doen'), voelt het slachtoffer zich sterk en wordt in bescherming genomen door de groep. Je krijgt dan het effect van 'stel je organiseert een oorlog en er komt niemand, dan heb je ook geen oorlog'.

Het team van de Anne Frank en de ouders/verzorgers spelen een belangrijke rol in dit geheel. Zij zullen het goede voorbeeld moeten geven en het goede gedrag aan moeten leren, inclusief het stellen en toepassen van grenzen.

INHOUD

Inleiding

Inhoud

Preventie

Ingrijpende gebeurtenis in het leven van een leerling

Voorbeeldgedrag

Sancties

PREVENTIE

Het doel is om het leefklimaat binnen onze school zo positief mogelijk door alle betrokkenen te laten beleven, dat pestgedrag uiteindelijk geen voedingsbodem krijgt om uit te groeien.

Om dit doel te bereiken voeren wij, als team, enkele interventies uit.

- PBS
 - Kanjertraining
 - Rots en Water / drama
 - Leerlingenlijst (sociaal- en emotioneel)
 - Pestweek
 - Groepsvorming
-
1. PBS (Positive Behaviour Support); het doel is om de kinderen het juiste gedrag aan te leren op een positieve manier. Alle betrokkenen binnen onze schoolmuren leren kinderen gedragsverwachtingen aan. Deze gedragsverwachtingen worden middels posters en het juiste voorbeeldgedrag aangeleerd. Zodra iemand ander gedrag vertoont, verwijzen wij hem of haar naar onze kernwaarden.
 2. Kanjertraining; in de onder- en middenbouw wordt middels de Kanjermethode kinderen aangeleerd hoe zich te gedragen bij pestgedrag, hoe je je moet gedragen in een groep/met anderen, welke rollen je aan zou kunnen nemen, e.a. Ook hierbij is het voorbeeldgedrag van de leerkracht leidend.
 3. Rots en Water; binnen het team zijn leerkrachten aanwezig die vanuit de cursus Rots en Water de binding binnen een groep zouden kunnen versterken. Daarnaast zijn de werkvormen toe te passen binnen de lessen van drama.
 4. Leerlingenlijst;
 - elke leerkracht voert 2x per jaar de lijst sociaal- en emotionele ontwikkeling in met als doel kinderen te ondersteunen waar nodig.
 - Ook de leerlingen vullen 2x per jaar deze lijst in. Hierop geven zij aan hoe zij zich thuis, op school en/of bij de overblijf voelen.
 - De vertrouwenspersoon van onze school neemt de lijsten door en zal, waar nodig, in gesprek met kinderen gaan.
 5. Pestweek; deze week staat volledig in het teken hoe om te gaan met pestgedrag. De handelingen die aangeleerd worden, komen terug in concrete situaties. Doel is om kinderen weerbaarder te maken in mogelijke pestsituaties.
 6. Groepsvorming: de leerkracht is verantwoordelijk voor de groepsvorming. Het doel hiervan is om de groep zo te vormen dat er een sfeer heerst van: veiligheid, vertrouwen, samenwerken en een positief werk- en leerklimaat.

De leerkracht werkt hieraan door een aantal fases te doorlopen: forming - norming storming - performing - adjourning

VOORBEELDGEDRAG IS NOODZAAK

Als je wilt dat de leerlingen zich correct naar elkaar toe gedragen, moet je zelf als volwassenen het goede voorbeeld geven en correcte omgangsvormen hanteren.

Volwassenen, zeker ook leerkrachten, moeten voorspelbaar gedrag vertonen. Dat vergroot het gevoel van veiligheid bij kinderen. Als volwassenen dienen we het af te keuren als een grens wordt overschreden. Centraal staan hierbij onze drie kernwaarden:

Onze gouden kernwaarden:

Wij, alle betrokkenen in en rondom onze school, dragen zorg voor:

1. Veiligheid
2. Respect
3. verantwoordelijkheid

Betrokkenen die zich niet houden aan de normen van de school, worden door de directeur hierop aangesproken.

Teamleden spreken elkaar aan op hun gedrag. Indien dit tot onvoldoende resultaat leidt, spreekt de directeur hen aan op het gedrag.

SANCTIES

Grenzen stellen is belangrijk om de veiligheid te kunnen garanderen. Natuurlijk mogen kinderen leren. Maar zij moeten ook leren dat er grenzen zijn waar je niet overheen kunt gaan. Deze kun je alleen aanleren door deze grenzen niet alleen uit te leggen en aan te leren, maar ook door ze te handhaven.

Bij overschrijding van de grenzen, wordt het protocol zoals dat is omschreven in het OPOPS document 'Aannamebeleid OPOPS, richtlijnen voor Toelaten, verwijzen, schorsen en verwijderen van leerlingen' toegepast.

Dit betreft het volgende (is ook opgenomen in de schoolgids):

Het uitgangspunt voor de gedragsregels is de visie op openbaar basisonderwijs. Dit protocol bestaat uit twee delen:

- De gedragsregels en afspraken binnen het openbaar basisonderwijs.
- Sancties bij overtreding van de gedragsregels

Zie formulier 7

1 GEDRAGSREGELS EN AFSPRAKEN

1. Alle mensen die bij de school betrokken zijn gaan respectvol met de kinderen en elkaar om.
2. Tolerantie is onlosmakelijk verbonden met openbaar basisonderwijs. Tolerantie vereist echter een duidelijke inzet van twee kanten. Leerlingen, ouders of medewerkers die niet bereid zijn hun eigen normen en waarden ter discussie te stellen –of sterker nog– om die redenen anderen afwijzen, horen niet thuis in het openbaar basisonderwijs.
3. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid de kinderen een veilige leeromgeving te bieden en medewerkers binnen het openbaar basisonderwijs ondersteunen elkaar daarin.
4. Gewenst gedrag wordt gestimuleerd door positief gedrag te belonen, medewerkers zorgen ervoor dat zij het goede voorbeeld geven, in het onderwijsprogramma wordt aandacht geschonken aan sociaal-emotionele vorming.
5. Op de scholen wordt gebruik gemaakt van een pestprotocol.
6. De medewerkers op de scholen dragen de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het handhaven van de schoolregels.
7. Er wordt voortdurend geïnvesteerd in het didactisch klimaat om te voorkomen dat leerproblemen uitmonden in gedragsproblemen.
8. Gedragsproblemen worden zo vroeg mogelijk gesignaleerd. Ouders worden op de hoogte gebracht. Kinderen met gedragsproblemen worden regelmatig in een leerlingbespreking aan de orde gesteld. Indien nodig wordt een hulpplan opgesteld. Afhankelijk van de aard van de problematiek wordt externe hulp ingeschakeld.

2 SANCTIES BIJ OVERTREDING

1. Indien een leerling de gedragsregels overtreedt en daardoor een problematische situatie veroorzaakt, wordt deze leerling tijdelijk in een andere groep opgevangen. Dit is te beschouwen als een afkoelingsperiode. De collega voert geen straf uit, maar vangt slechts op. De groepsleerkracht bespreekt het voorval daarna met de leerling en legt eventueel een straf op.
2. Wanneer het kind volhardt in het overtreden van de gedragsregels wordt *formulier 7* ingevuld. Hierin worden de consequenties van de gedragingen beschreven. Bij geen verbetering wordt een 'gele kaart' uitgedeeld. Dit moet als een zeer ernstige waarschuwing beschouwd worden. De 'gele kaart' maakt zichtbaar dat er grenzen zijn overschreden.
3. Indien ondanks het uitdelen van een 'gele kaart' geen verbetering optreedt en het wangedrag leidt tot een onwerkbaar situatie voor medewerkers en overige leerlingen, vindt een externe time-out plaats. De ouders worden gebeld met het verzoek hun kind te komen halen. De dag daarop worden de ouders op de school uitgenodigd om vervolgafspraken te maken om herhaling te voorkomen. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd en aan de ouders en medewerkers verstrekt. De gemiste leerstof moet door de leerling in de eigen tijd worden ingehaald.

4. Leiden het uitdelen van de 'gele kaart' en de externe time-out nog niet tot verbetering, dan kan de school het bevoegd gezag verzoeken de leerling te schorsen. Een schorsing moet gezien worden als de allerlaatste waarschuwing.
5. Als het wangedrag na de schorsing aanhoudt, wordt de verwijderingsprocedure definitief in gang gezet. Als kinderen dan thuis komen te zitten wordt er aan gewerkt dat het kind naar een LOOP-opvang gaat. Hierbij worden verschillende instanties geïnformeerd.

Bijlage – Stappenplan Meldcode

Stap 1 Signalen in kaart brengen	
Stap 2 Overleg met een collega en raadpleeg eventueel Veilig Thuis	
Stap 3 Gesprek met cliënt	
Stap 4 Wegen van huiselijk geweld/kindermishandeling	
• Heb ik op basis van stap 1 tot en met 3 een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling? • Heb ik een vermoeden van acute of structurele onveiligheid?	
Stap 5 Neem twee beslissingen	
1. Is melden noodzakelijk? Melden is noodzakelijk als er sprake is van: • Acute onveiligheid • Structurele onveiligheid	2. Is hulp verlenen of organiseren (ook) mogelijk? Hulp verlenen is mogelijk als: • De professional in staat is om effectieve/passende hulp te bieden of organiseren • De betrokkenen meewerken aan de geboden of georganiseerde hulp • De hulp leidt tot duurzame veiligheid Indien hulp verlenen op basis van een van deze punten niet mogelijk is, is melden bij Veilig Thuis noodzakelijk.